Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

5 päivänä syyskuuta 2019*

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 2002/22/EY – Yleispalvelut ja käyttäjien oikeudet sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla – 26 artiklan 5 kohta – Eurooppalainen hätänumero – Soittajan sijaintitietojen käyttöön antaminen

Asiassa C-417/18,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Vilniaus apygardos administracinis teismas (Vilnan alueellinen hallintotuomioistuin, Liettua) on esittänyt 21.6.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 26.6.2018, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

AW,

BV,

CU ja

DT

vastaan

Liettuan valtio, jota edustavat Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, Bendrasis pagalbos centras ja Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Vilaras (esittelevä tuomari) sekä tuomarit K. Jürimäe, D. Šváby, S. Rodin ja N. Piçarra,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: yksikönpäällikkö M. Aleksejev,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 2.5.2019 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– AW, BV, CU ja DT, edustajanaan L. Šaltinytė, avustajanaan L. Žalnieriūnas, advokatas,

– Liettuan hallitus, asiamiehinään R. Dzikovič, K. Dieninis ja R. Krasuckaitė,

* Oikeudenkäyntikieli: liettua.

– Euroopan komissio, asiamiehinään G. Braun, S. L. Kalėda, L. Nicolae ja A. Steiblytė,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) (EYVL 2002, L 108, s. 51), sellaisena kuin se on muutettuna 25.11.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/136/EY (EUVL 2009, L 337, s. 11) (jäljempänä direktiivi 2002/22), 26 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa osapuolina ovat AW, BV, CU ja DT (jäljempänä AW ym.) ja Lietuvos valstybė (Liettuan valtio), jota edustavat Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (viestinnän sääntelyviranomainen), Bendrasis pagalbos centras (hätäpalvelukeskus) ja Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (Liettuan tasavallan sisäministeri) ja joka koskee vahingonkorvausvaatimusta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2002/22

3 Direktiivin 2002/22 36 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”On tärkeää, että käyttäjät voivat soittaa eurooppalaiseen hätänumeroon (112) ja mihin tahansa muihin jäsenvaltioiden hätänumeroihin maksutta mistä tahansa puhelimesta, myös maksullisista yleisöpuhelimista, käyttämättä minkäänlaisia maksuvälineitä. – – Hätäpalvelut saavat tiedon soittajan sijainnista siinä määrin kuin se on teknisesti mahdollista, mikä lisää 112-hätänumeron käyttäjien turvallisuutta ja auttaa hätäpalveluja suorittamaan tehtävänsä, edellyttäen että puhelujen ja niihin liittyvien tietojen välittäminen hätäpalveluille taataan. – –”

4 Kyseisen direktiivin 26 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki 2 kohdassa tarkoitettujen palvelujen loppukäyttäjät, maksullisten yleisöpuhelinten käyttäjät mukaan luettuina, voivat soittaa hätäpuheluja veloituksetta ja ilman, että heidän tarvitsee käyttää minkäänlaista maksuvälinettä, käyttämällä eurooppalaista hätänumeroa 112 ja jäsenvaltioiden määrittelemiä kansallisia hätänumeroita.

2. Jäsenvaltioiden on yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten, hätäpalveluiden ja palveluntarjoajien kanssa varmistettava, että yritykset, jotka tarjoavat loppukäyttäjille sähköistä viestintäpalvelua, jonka avulla voidaan ottaa kotimaan puheluja yhden tai useamman kansallisessa numerointisuunnitelmassa olevan numeron avulla, tarjoavat mahdollisuuden käyttää hätäpalveluja.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että eurooppalaiseen hätänumeroon 112 soitettuihin puheluihin vastataan asianmukaisesti ja että puhelut välitetään kansallisen hätäpalvelun organisaatioon parhaiten sopivalla tavalla. Näihin puheluihin on vastattava ja ne on välitettävä vähintään yhtä nopeasti ja tehokkaasti kuin puhelut kansallisiin hätänumeroihin, jos kansalliset hätänumerot ovat edelleen käytössä.

– –

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseessä olevat yritykset antavat soittajan sijaintia koskevat tiedot veloituksetta hätäpuheluja käsittelevälle viranomaiselle heti, kun kyseessä oleva viranomainen saa tällaisen puhelun. Tämä koskee kaikkia eurooppalaiseen hätänumeroon 112 soitettuja puheluja. Jäsenvaltiot voivat laajentaa tämän velvoitteen koskemaan myös puheluja kansallisiin hätänumeroihin. Toimivaltaisten sääntelyviranomaisten on vahvistettava annettujen sijaintitietojen täsmällisyyttä ja luotettavuutta koskevat perusteet.

– –”

Direktiivi 2009/136

5 Direktiivin 2009/136 39 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Loppukäyttäjien olisi voitava soittaa hätänumeroon ja saada hätäpalveluja käyttäen mitä tahansa puhelinpalvelua, joka pystyy muodostamaan puheluja kansallisessa numerointisuunnitelmassa olevan numeron tai numeroiden avulla. – – Velvollisuutta antaa soittajan sijaintitietoja olisi tiukennettava kansalaisten suojelun parantamiseksi. Erityisesti yritysten olisi annettava soittajan sijaintitiedot hätäpalvelujen käyttöön heti, kun palvelu on ottanut puhelun vastaan käytetystä tekniikasta riippumatta. – –”

Liettuan oikeus

Sähköisestä viestinnästä annettu Liettuan tasavallan laki nro IX-2135

6 Sähköisestä viestinnästä 15.4.2004 annetun Liettuan tasavallan lain nro IX-2135 (Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas nº IX-2135; Žin., 2004, nro 69-2382), sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkoihin, 34 §:n 10 momentissa säädettiin seuraavaa:

”Kaikkien yleisölle avoimien sähköisten viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen tarjoajien on viestinnän sääntelyviranomaisen vahvistamien menettelyjen ja ehtojen mukaisesti varmistettava niiden omille tilaajille tai julkisten sähköisten viestintäpalvelujen käyttäjille, mukaan lukien maksullisten julkisten puhelimien käyttäjät ja vammaiset tilaajat tai käyttäjät, veloituksetta pääsy viranomaisten käyttöön antamiin hätäpalveluihin.”

7 Kyseisen lain 68 §:n 2 momentti kuului seuraavasti:

”Yleisölle avoimien sähköisten viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen tarjoajat siirtävät veloituksetta hätäpalvelukeskukselle kunkin hätäpuhelimen sijaintitiedot (sekä puhelinliikennetiedot) ilman sähköisten viestintäpalvelujen varsinaisen tilaajan tai käyttäjän suostumusta. Kunkin hätäpuhelun sijaintitiedot siirretään veloituksetta heti, kun hätäpalvelukeskus vastaa hätäpuheluun. Hätäpalvelukeskus esittää viestinnän sääntelyviranomaiselle ehdotuksia soittajan sijaintitietojen täsmällisyyttä ja luotettavuutta koskevista perusteista. Viestinnän sääntelyviranomainen vahvistaa hätäpalvelukeskuksen sille esittämien ehdotusten valossa soittajan sijaintitietojen täsmällisyyttä ja luotettavuutta koskevat perusteet. Laitteiden hankinta-, asennus- (mukauttamis-), uusimis- ja

toimintakulut (ja niihin liittyvien ohjelmistojen kulut), jotka eivät ole välttämättömiä palvelun tarjoajan toiminnan harjoittamisen kannalta, mutta jotka ovat tarpeen sijaintitietojen välittämiseksi (mukaan lukien puhelinliikennetiedot) hätäpalvelukeskukselle, korvataan yleisölle avointen sähköisten viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen tarjoajalle valtion budjetista hallituksen vahvistamien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti. Tämän momentin muut säännökset pannaan täytäntöön tämän lain 34 §:n 10 momentissa säädettyjen yksityiskohtien ja edellytysten mukaisesti.”

Hätäpalvelujen käyttämistä koskevat säännöt

8 Viestinnän sääntelyviranomaisen johtaja vahvisti 7.11.2011 antamallaan asetuksella nro 1V-1087 säännöt tilaajien tai käyttäjien pääsystä viranomaisten hätäpalveluihin (jäljempänä hätäpalvelujen käyttämistä koskevat säännöt).

9 Näiden sääntöjen 4.5.4.1 kohdassa määrätään, että mobiiliverkon operaattorit siirtävät sijaintitiedot tukiaseman kattavuusalueen tarkkuusasteen mukaisesti (Cell-ID; solutunnus). Tältä osin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa, että mainituissa säännöissä ei täsmennetä, millä vähimmäistarkkuudella tukiaseman on ilmoitettava sijainti, eikä sitä, mikä on oltava tukiasemien sijoittelutiheys.

10 Hätäpalvelujen käyttämistä koskevien sääntöjen 4.5.4.2 kohdan mukaan 95 prosenttia kaikista sijaintitiedoista on ilmoitettava ajassa, joka ei ylitä 20 sekuntia siitä hetkestä lukien, jona puhelu on yhdistetty hätäpalvelukeskukseen, taikka siitä hetkestä lukien, jona hätäpalvelukeskus esittää pyynnön mobiiliverkon operaattorille tai viestintäpalvelujen tarjoajalle.

11 Hätäpalvelujen käyttämistä koskevien sääntöjen 4.5.4.3 kohdassa määrätään, että mobiiliverkon operaattoreiden sijaintitietojen siirtojärjestelmän on oltava täysin katettu ja käytettävissä vähintään 97 prosenttia vuodesta.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

12 AW ym. ovat rikoksen kohteeksi joutuneen 17-vuotiaan tytön ES:n omaisia. Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee, että 21.9.2013 kello 6 aikoihin aamulla ES kidnapattiin, raiskattiin ja poltettiin elävältä Panevėžysin (Liettua) lähiössä auton tavarasäiliössä. Ollessaan suljettuna tähän tavarasäiliöön hän soitti matkapuhelimella Liettuan hätäpuhelukeskukseen käyttämällä eurooppalaista hätänumeroa 112 (jäljempänä 112) kymmenisen kertaa pyytääkseen apua. Hätäpuhelujen vastaanottokeskuksen laitteet eivät kuitenkaan näyttäneet käytetyn matkapuhelimen numeroa, mikä esti sen, että kyseisen keskuksen työntekijät olisivat voineet paikantaa hänet. Ei ollut mahdollista määrittää, oliko ES:n käyttämässä matkapuhelimessa SIM-kortti, eikä sitä, miksei sen numero näkynyt hätäpuhelujen vastaanottokeskuksessa.

13 AW ym. ovat nostaneet ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa kanteen Liettuan valtion velvoittamiseksi korvaamaan aineettoman vahingon, joka on aiheutunut uhri ES:lle itselleen sekä heille – hänen omaisilleen. Kanteensa tueksi he väittävät, että Liettuan tasavalta ei ole varmistanut oikealla tavalla direktiivin 2002/22 26 artiklan 5 kohdan täytäntöönpanoa käytännössä. Tämän laiminlyönnin johdosta oli ollut mahdotonta ilmoittaa poliisille ES:n sijaintitietoja, mikä oli estänyt poliisin tulon hänen avukseen.

14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa tietää yhtäältä, asetetaanko direktiivin 2002/22 26 artiklan 5 kohdassa velvoite toimittaa soittajan sijaintitiedot, kun soitto suoritetaan laitteesta, jossa ei ole SIM-korttia, ja toisaalta, onko pääasian kaltaisessa tilanteessa, jossa jäsenvaltion säännöstön mukaan on mahdollista soittaa hätänumeroon 112 matkapuhelimesta, jossa ei ole SIM-korttia, määriteltävä soittajan sijaintitiedot direktiivin 2002/22 26 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

15 Jos katsottaisiin, että siinä tapauksessa, että hätänumeroon 112 on soitettu matkapuhelimesta, jossa ei ole SIM-korttia, jäsenvaltioilla on velvollisuus valvoa soittajan sijaintia, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee myös, onko asiassa sovellettavan Liettuan lainsäädännön perusteella mahdollista varmistaa soittajan sijainti riittävän täsmällisesti, kun otetaan huomioon direktiivin 2002/22 26 artiklan 5 kohdassa vahvistetut velvoitteet.

16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa lopuksi, että jos ilmenee, että jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on valvottava hätänumeroon 112 soittaneen henkilön sijaintia siinäkin tapauksessa, että tämä henkilö soittaa käyttäen matkapuhelinta, jossa ei ole SIM-korttia, sen täytyy ratkaista kysymys siitä, onko tämän jäsenvaltion kyseistä velvollisuutta koskevan laiminlyönnin ja yksityisille oikeussubjekteille aiheutuneen vahingon välillä oltava välitön syy-yhteys vai riittääkö välillinen syy-yhteys, kun kansallisen lainsäädännön tai oikeuskäytännön nojalla tällainen syy-yhteys on riittävä kyseisen jäsenvaltion vastuuta koskevan jonkun edellytyksen täyttymiseksi.

17 Tässä tilanteessa Vilniaus apygardos administracinis teismas (Vilnan alueellinen hallintotuomioistuin, Liettua) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Säädetäänkö direktiivin 2002/22 – – 26 artiklan 5 kohdassa sijaintitietojen pakollisesta toimittamisesta, jos puhelut soitetaan mobiililaitteista, joissa ei ole SIM-korttia?

2) Jos jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä sallitaan yksityishenkilöiden soittavan [numeroon 112] ilman SIM-korttia, tarkoittaako tämä sitä, että tällaisia hätäpuheluja koskevat sijaintitiedot on määritettävä direktiivin 2002/22 – – 26 artiklan 5 kohdan mukaisesti?

3) Onko [hätäpalvelujen] käyttämistä koskevien sääntöjen 4.5.4 kohdassa vahvistettu kansallinen lainsäädäntö, jossa muun muassa säädetään, että yleisten matkapuhelinverkkojen tarjoajien on toimitettava sijaintitiedot tukiaseman (sektori) kattavuuden (Cell-ID) tarkkuudella, mutta jossa ei täsmennetä sen täsmällisyyden vähimmäistasoa (etäisyytenä), jolla tukiasemien on määritettävä soittajan sijainti, eikä tukiasemien sijoittelutiheyttä (etäisyytenä), direktiivin 2002/22 – – 26 artiklan 5 kohdassa säädetyn säännön mukainen, kun viimeksi mainitun säännöksen mukaan toimivaltaisten sääntelyviranomaisten on vahvistettava annettujen sijaintitietojen täsmällisyyttä ja luotettavuutta koskevat perusteet?

4) Jos ensimmäiseen kysymykseen ja/tai toiseen kysymykseen vastataan, että jäsenvaltion on varmistettava, että sijaintitiedot määritetään direktiivin 2002/22 – – 26 artiklan 5 kohdan mukaisesti, tai kolmanteen kysymykseen vastataan, että kansallinen lainsäädäntö on ristiriidassa direktiivin 2002/22 – – 26 artiklan 5 kohdan kanssa, kun viimeksi mainitun säännöksen mukaan toimivaltaisten sääntelyviranomaisten on vahvistettava annettujen sijaintitietojen täsmällisyyttä ja luotettavuutta koskevat perusteet, onko kansallisen tuomioistuimen ratkaistessaan vahingonkorvausta koskeva asia todettava välitön syy-yhteys unionin oikeuden rikkomisen ja yksityisille oikeussubjekteille aiheutuneen vahingon välillä vai onko riittävää todeta välillinen syy-yhteys unionin oikeuden rikkomisen ja yksityisille oikeussubjekteille aiheutuneen vahingon välillä, jos kansallisen lainsäädännön tai kansallisen oikeuskäytännön mukaan vastuun syntymiseksi riittää, että osoitetaan välillinen syy-yhteys lainvastaisten toimien ja yksityisille oikeussubjekteille aiheutuneen vahingon välillä?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen ja toinen ennakkoratkaisukysymys

18 Ensimmäisellä ja toisella kysymyksellään, joita on tutkittava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko direktiivin 2002/22 26 artiklan 5 kohtaa tulkittava siten, että siinä asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus valvoa, että kyseessä olevat yritykset antavat veloituksetta hätänumeroon 112 soitettuja puheluja käsittelevälle viranomaiselle soittajan sijaintitiedot heti, kun puhelu saapuu mainitulle viranomaiselle, myös silloin, kun puhelu on soitettu matkapuhelimesta, jossa ei ole SIM-korttia.

19 Aluksi on todettava, että Liettuan hallitus väittää unionin tuomioistuimelle toimittamissaan kirjallisissa huomautuksissa, että tällainen tilanne ei kuulu direktiivin 2002/22 26 artiklan 5 kohdan soveltamisalaan, vaan siihen sovelletaan kunkin jäsenvaltion, nyt käsiteltävässä asiassa Liettuan, kansallista oikeutta.

20 Tältä osin riittää, kun todetaan, että ensimmäisen ja toisen kysymyksen kohteena on juuri direktiivin 2002/22 26 artiklan 5 kohdan sovellettavuus pääasian oikeusriidan kaltaisessa tilanteessa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei siis pyydä unionin tuomioistuinta tulkitsemaan Liettuan oikeutta vaan unionin oikeutta, erityisesti direktiiviä 2002/22.

21 Näihin samoihin kysymyksiin annettavan vastauksen osalta direktiivin 2002/22 26 artiklan 5 kohdan sanamuodosta ilmenee, että soittajan sijaintitietojen käyttöön antamista koskeva velvollisuus koskee ”kaikkia eurooppalaiseen hätänumeroon – – soitettuja puheluja”.

22 On myös muistutettava, että unionin tuomioistuin on jo todennut, että direktiivin 2002/22, sellaisena kuin se on alkuperäisessä versiossaan, 26 artiklan 3 kohdasta, joka vastaa tämän direktiivin ajan tasalle saatetun version saman artiklan 5 kohtaa, seuraa, että jäsenvaltioilla on tämän säännöksen nojalla teknisten mahdollisuuksien rajoissa tulosta koskeva velvoite, joka ei rajoitu ainoastaan asianmukaisten säädösten antamiseen vaan edellyttää, että kaikkien numeroon 112 soittavien henkilöiden sijaintitiedot tosiasiallisesti välitetään hätäpalveluille (tuomio 11.9.2008, komissio v. Liettua, C-274/07, EU:C:2008:497, 40 kohta).

23 Näin ollen ei voida todeta, että sellaiset puhelut numeroon 112, jotka on soitettu matkapuhelimesta, jossa ei ole SIM-korttia, olisi suljettu tämän säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle.

24 Näin ollen ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2002/22 26 artiklan 5 kohtaa on tulkittava siten, että siinä asetetaan jäsenvaltioille teknisten mahdollisuuksien rajoissa velvollisuus valvoa, että kyseessä olevat yritykset antavat veloituksetta numeroon 112 soitettuja hätäpuheluita käsittelevän viranomaisen käyttöön soittajan sijaintitiedot heti, kun puhelu saapuu mainitulle viranomaiselle, myös silloin, kun puhelu on soitettu matkapuhelimesta, jossa ei ole SIM-korttia.

Kolmas kysymys

25 Kolmannella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää unionin tuomioistuinta lähinnä lausumaan siitä, onko kansallinen lainsäädäntö, jossa määritellään numeroon 112 soittaneen henkilön sijaintitietojen täsmällisyyttä ja luotettavuutta koskevat perusteet, yhteensoveltuva direktiivin 2002/22 26 artiklan 5 kohdan kanssa.

26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ilmaisee epäilyksensä erityisesti – kuten tämän tuomion 9 kohdasta ilmenee – siitä, voiko jäsenvaltio säätää vain siitä, että numeroon 112 soittaneen henkilön sijaintitiedot on annettava täsmällisyydellä, joka vastaa tukiaseman kattavuutta. Operaattoreilta voitaisiin nimittäin vaatia, että niiden antamat tiedot sisältävät vähimmäistäsmällisyydellä soittajan etäisyyden tukiasemasta, jonka kautta hänen puhelunsa on välitetty. Lisäksi se korostaa, että asiassa sovellettavassa Liettuan lainsäädännössä ei säädetä, mikä on oltava tukiasemien sijaintitiheys tai niiden enimmäisetäisyys toisistaan.

27 Tältä osin on aluksi korostettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan toimivaltaisen kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on tutkia, onko kansallinen lainsäädäntö kyseisen periaatteen mukainen, ja antaessaan ennakkoratkaisun SEUT 267 artiklan nojalla unionin tuomioistuin on ainoastaan toimivaltainen esittämään kansalliselle tuomioistuimelle kaikki sellaiset unionin oikeuden tulkintaa koskevat seikat, jotka saattavat auttaa kansallista tuomioistuinta arvioimaan tätä yhteensopivuutta (ks. vastaavasti tuomio 1.7.2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, 126 kohta).

28 Näin ollen kolmas kysymys on muotoiltava uudelleen ja katsottava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee siinä lähinnä, onko direktiivin 2002/22 26 artiklan 5 kohtaa tulkittava siten, että siinä annetaan jäsenvaltioille harkintavalta numeroon 112 soittaneiden henkilöiden sijaintitietojen täsmällisyyttä ja luotettavuutta koskevien perusteiden määrittelemisessä, ja sallitaan niiden rajoittaa ne puhelun yhdistäneen tukiaseman ilmoittamiseen.

29 Kuten Liettuan tasavalta ja Euroopan komissio ovat korostaneet unionin tuomioistuimelle esittämissään huomautuksissa, direktiivin 2002/22 26 artiklan 5 kohdan viimeisen virkkeen sanamuodosta ilmenee, että jäsenvaltioilla on tietty harkintavalta numeroon 112 soittaneiden henkilöiden niiden sijaintitietojen täsmällisyyttä ja luotettavuutta koskevien perusteiden määrittelemisessä, jotka kyseessä olevien yritysten on annettava veloituksetta hätäpuheluja käsittelevän viranomaisen käyttöön tämän saman kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti.

30 On kuitenkin todettava, että direktiivin 2002/22 36 perustelukappaleesta ja direktiivin 2009/136 perustelukappaleesta ilmenee, että soittajan sijaintitietojen antamista koskevan velvollisuuden tarkoituksena on lisätä hätänumeron 112 käyttäjien turvallisuutta ja auttaa hätäpalveluja suorittamaan tehtävänsä.

31 Siten soittajan sijaintitietojen täsmällisyyttä ja luotettavuutta koskevien perusteiden on joka tapauksessa varmistettava teknisten mahdollisuuksien rajoissa kyseisen soittajan sijainnin paikallistaminen tarvittavalla luotettavuudella ja täsmällisyydellä, jotta hätäpalvelut voivat tulla hänen avukseen hyödyllisellä tavalla.

32 Tarve taata annettujen tietojen käytettävyys soittajan paikantamiseksi ja siten hätäpalvelujen toimimiseksi rajoittaa siis jäsenvaltioilla näiden perusteiden määrittelyssä olevaa harkintavaltaa.

33 Koska tällainen harkinta on luonteeltaan äärimmäisen teknistä ja liittyy läheisesti Liettuan matkapuhelinverkkoon, sen suorittaminen on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävä.

34 Kolmanteen kysymykseen on siten vastattava, että direktiivin 2002/22 26 artiklan 5 kohtaa on tulkittava siten, että siinä annetaan jäsenvaltioille harkintavalta numeroon 112 soittaneen henkilön sijaintitietojen täsmällisyyttä ja luotettavuutta koskevien perusteiden määrittelemisessä, mutta on kuitenkin täsmennettävä, että niiden määrittelemien perusteiden avulla on varmistettava teknisten mahdollisuuksien rajoissa soittajan sijainti sillä luotettavuudella ja täsmällisyydellä kuin on tarpeen, jotta hätäpalvelut voivat tulla hyödyllisesti hänen avukseen, mitä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on arvioitava.

Neljäs kysymys

35 Neljännellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko unionin oikeutta tulkittava siten, että kun jäsenvaltion kansallisen oikeuden mukaan kansallisten viranomaisten lainvastaisen toiminnan ja yksityiselle oikeussubjektille aiheutuneen vahingon välillä oleva välillinen syy-yhteys todetaan riittäväksi valtion vastuun syntymiseksi, tällainen kyseisen jäsenvaltion syyksi luettavan unionin oikeuden rikkomisen ja yksityiselle oikeussubjektille aiheutuneen vahingon välinen välillinen syy-yhteys on myös todettava riittäväksi, jotta mainitun jäsenvaltion vastuu tästä unionin oikeuden rikkomisesta todetaan.

36 Liettuan hallitus on unionin tuomioistuimelle esittämissään huomautuksissa kiistänyt lainvastaisen toiminnan ja aiheutuneen vahingon välisen välillisen syy-yhteyden olevan riittävä Liettuan valtion vastuun toteamiseksi kansallisen oikeuden perusteella. Liettuan hallituksen mukaan asiassa sovellettavista Liettuan säännöksistä ilmenee, että valtion vastuun toteamiseksi kansallisten viranomaisten lainvastaisen toiminnan ja vahinkoa kärsineen yksityisen oikeussubjektin oikeuden loukkaamisen välillä on oltava välitön syy-yhteys.

37 Riittää, kun todetaan, että SEUT 267 artiklalla käyttöön otetussa tuomioistuinten yhteistyötä koskevassa järjestelmässä unionin tuomioistuimen tehtävänä ei ole lausua kansallisten säännösten tulkinnasta eikä tutkia tai antaa ratkaisua siitä, onko kansallinen tuomioistuin tulkinnut näitä säännöksiä oikein (tuomio 26.3.2015, Macikowski, C-499/13, EU:C:2015:201, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

38 Neljänteen kysymykseen annettavan vastauksen osalta on todettava, että niiden edellytysten joukossa, joiden on täytyttävä, jotta jäsenvaltio voi joutua vastuuseen vahingoista, joita yksityisille on aiheutunut valtion syyksi luettavasta unionin oikeuden rikkomisesta, on kyseisen oikeuden rikkomisen välitön syy-yhteys kyseisille yksityisille oikeussubjekteille aiheutuneeseen vahinkoon (ks. vastaavasti tuomio 4.10.2018, Kantarev, C-571/16, EU:C:2018:807, 94 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

39 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee kuitenkin, että jos unionin oikeuden rikkominen luetaan valtion syyksi, sen on korvattava aiheutuneen vahingon seuraukset korvausvastuuta koskevan kansallisen lainsäädännön mukaan, kunhan kansallisen lainsäädännön vahingonkorvausta koskevat edellytykset eivät ole epäedullisempia kuin edellytykset, jotka koskevat samankaltaisia jäsenvaltion sisäiseen oikeuteen perustuvia vaatimuksia (vastaavuusperiaate) (ks. vastaavasti tuomio 4.10.2018, Kantarev, C-571/16, EU:C:2018:807, 123 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

40 Tästä seuraa, että jos jäsenvaltion kansallisen oikeuden perusteella, sellaisena kuin kansalliset tuomioistuimet tulkitsevat sitä oikeuskäytännössään, kyseisen jäsenvaltion toiminnan, jolla rikotaan sen kansallista oikeutta, ja aiheutuneen vahingon välillä oleva välillinen syy-yhteys katsotaan riittäväksi valtion vastuun toteamiseksi, vastaavuusperiaatteen nojalla kyseessä olevan jäsenvaltion syyksi luettavan unionin oikeuden rikkomisen ja yksityisille oikeussubjekteille aiheutuneen vahingon välinen välillinen syy-yhteys on myös katsottava riittäväksi kyseisen jäsenvaltion vastuun toteamiseksi tästä rikkomisesta.

41 Näin ollen neljänteen kysymykseen on vastattava, että unionin oikeutta on tulkittava siten, että jos jäsenvaltion kansallisen oikeuden perusteella kansallisten viranomaisten lainvastaisen toiminnan ja yksityiselle oikeussubjektille aiheutuneen vahingon välillä oleva välillinen syy-yhteys katsotaan riittäväksi valtion vastuun toteamiseksi, kyseessä olevan jäsenvaltion syyksi luettavan unionin oikeuden rikkomisen ja yksityiselle oikeussubjektille aiheutuneen vahingon välinen välillinen syy-yhteys on myös katsottava riittäväksi kyseisen jäsenvaltion vastuun toteamiseksi tästä unionin oikeuden rikkomisesta.

Oikeudenkäyntikulut

42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi), sellaisena kuin se on muutettuna 25.11.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/136/EY, 26 artiklan 5 kohtaa on tulkittava siten, että siinä asetetaan jäsenvaltioille teknisten mahdollisuuksien rajoissa velvollisuus valvoa, että kyseessä olevat yritykset antavat veloituksetta eurooppalaiseen hätänumeroon 112 soitettuja hätäpuheluita käsittelevän viranomaisen käyttöön soittajan sijaintitiedot heti, kun puhelu saapuu mainitulle viranomaiselle, myös silloin, kun puhelu on soitettu matkapuhelimesta, jossa ei ole SIM-korttia.**

2) **Direktiivin 2002/22 26 artiklan 5 kohtaa on tulkittava siten, että siinä annetaan jäsenvaltioille harkintavalta eurooppalaiseen hätänumeroon 112 soittaneen henkilön sijaintitietojen täsmällisyyttä ja luotettavuutta koskevien perusteiden määrittelemisessä, mutta on kuitenkin täsmennettävä, että niiden määrittelemien perusteiden avulla on varmistettava teknisten mahdollisuuksien rajoissa soittajan sijainti sillä luotettavuudella ja täsmällisyydellä kuin on tarpeen, jotta hätäpalvelut voivat tulla hänen avukseen hyödyllisellä tavalla, mitä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on arvioitava.**

3) **Unionin oikeutta on tulkittava siten, että jos jäsenvaltion kansallisen oikeuden perusteella kansallisten viranomaisten lainvastaisen toiminnan ja yksityiselle oikeussubjektille aiheutuneen vahingon välillä oleva välillinen syy-yhteys katsotaan riittäväksi valtion vastuun toteamiseksi, kyseessä olevan jäsenvaltion syyksi luettavan unionin oikeuden rikkomisen ja yksityiselle oikeussubjektille aiheutuneen vahingon välinen välillinen syy-yhteys on myös katsottava riittäväksi kyseisen jäsenvaltion vastuun toteamiseksi tästä unionin oikeuden rikkomisesta.**

Allekirjoitukset